

Dkt. Robert A. Peterson, Wokovu, Kipindi cha 23, Wokovu na Mada za Kitheolojia, Wokovu na Agano, Matumizi ya Wokovu, Chati ya Muhtasari

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Wokovu. Huu ni kipindi cha 23, Wokovu na Mada za Kitheolojia, Wokovu na Agano, na Matumizi ya Wokovu, Chati ya Muhtasari.

Kwa kweli tunahitimisha mihadhara yetu kwa kuchunguza Mada ya Kitheolojia ya Kibiblia ya Agano inapovuka mafundisho ambayo tumejifunza katika mihadhara hii yote.

Hili ni jambo muhimu la Kibiblia kama mistari ifuatayo inavyoshuhudia. Yeremia 31:31, Bwana anasema, Nitafanya agano jipya na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda. Yeremia 31:31.

Luka 22:20, Yesu alisema, kikombe hiki katika karamu ya mwisho ni agano jipya katika damu yangu inayomwagika kwa ajili yenu. Luka 22:20. 2 Wakorintho 3:6, Mungu ametufanya, mitume, maana yake, uwezo wa kuwa wahudumu wa agano jipya.

2 Wakorintho 3:6. Waebrania 9:15, kwa hivyo Yesu ndiye mpatanishi wa agano jipya. Waebrania 9:15. Kwa kuzingatia muunganiko wa mada za Kibiblia, hatushangai kugundua kwamba mada kuu ya agano inahusiana na vipengele au mafundisho yetu yote kumi ya kitheolojia, kuanzia kuchaguliwa hadi uzima wa milele na utukufu.

Uchaguzi. Mungu alimchagua Ibrahimu, mwabudu sanamu, hatimaye ili awafikie mataifa yote kwa wokovu. Mungu aliingia agano naye na kumwagiza aondoke Wakaldayo wote na kwenda nchi mpya na ya mbali.

Mungu aliahidi kumfanya kuwa taifa kubwa, kumbariki, kulikuza jina lake, na kumfanya kuwa baraka kwa wengine. Mwanzo 12:1 na 2. Mungu aliahidi, Nitawabariki wale wakubariki. Nitamlaani yeyote akutendeaye kwa dharau.

Na mataifa yote duniani watabarikiwa kupitia wewe. Mwanzo 12:3. Hili ni agano la Ibrahimu na linatimizwa, kama Paulo anavyoeleza, wakati Mataifa wanapomwamini Yesu. Wagalatia 3:7 hadi 9. Mnajua ya kuwa wale walio na imani ndio wana wa Ibrahimu.

Basi , andiko lilipoona mapema kwamba Mungu atawahesabia haki Mataifa kwa imani, likamhubiri Ibrahimu injili zamani, likisema, Mataifa yote watabarikiwa kupitia

wewe. Kwa hivyo, wale walio na imani hubarikiwa pamoja na Ibrahimu, aliye na imani. Wagalatia 3:7 hadi 9. Uteuzi wa Mungu kwa Ibrahimu na wazao wake unahusu wazao wake wote wa kiroho, wote wanaomwamini Yesu.

Ahadi kwa Ibrahimu ni za wazao wake wote wa kiroho, wote wanaomwamini Kristo. Iwe ni Wayahudi au Mataifa, Wakristo wote ni watoto wa kiroho wa Ibrahimu. Cha kushangaza, uchaguzi wa Mungu kwa Ibrahimu bado unahusu wazao wake wote wa damu, kama tulivyosema hapo awali.

Israeli ya kikabila. Paulo anaelezea hali isiyo ya kawaida ya Wayahudi wasioamini wa karne ya kwanza, akiwaandikia Wakristo wa Mataifa hasa; anasema, kuhusu injili, wao, Wayahudi, ni adui kwa faida yenu, lakini kuhusu kuchaguliwa, wanapendwa kwa sababu ya mababu, kwa kuwa karama na wito wa Mungu havibadiliki. Warumi 11:28 hadi 29.

Kwa sababu Mungu alimchagua Ibrahimu, Isaka, na Yakobo na kuwafanya watu wake wa agano, Mungu anawapenda wazao wao, hata katika kutoamini kwao. Wakati huo huo, Wayahudi wanampinga Mungu na kukataa injili ya Kristo. Kwa hivyo tunaona jinsi agano jipya la Ibrahimu linavyohusu uchaguzi wa Mungu wa watu wake.

Muungano na Kristo. Paulo anafundisha kwamba baraka ya Mungu kwa Ibrahimu inakuja, "kwa Mataifa kwa njia ya Kristo Yesu."

Wagalatia 3:14. Katika kutimiza agano la Ibrahimu. Ahadi ya agano hili inamhusu Kristo na inatangulia sheria ya Musa kwa miaka 430.

Wagalatia 3:17. Ahadi hii ni kwa Wayahudi na Wayunani wanaomwamini Yesu na, kwa hivyo, nukuu, wote ni mmoja katika Kristo Yesu, aliye katika muungano naye. Mstari wa 28.

Na wote walio katika muungano naye ni wake. Na kwa hivyo, nukuu, ni wazao wa Ibrahimu warithi kulingana na ahadi. Mstari wa 29.

Kwa njia hii, Paulo anaunganisha uanachama katika agano la Ibrahimu na muungano wa imani na Kristo. Ufufuo. Kifungu chenye nguvu zaidi cha agano jipya la Paulo kinalitofautisha vyema na agano la Musa.

Paulo anaonyesha kujiamini sana, si ndani yake mwenyewe, bali, nukuu, kupitia Kristo mbele za Mungu. 2 Wakorintho 3:4. Kwa hivyo, anapata utoshelevu wake katika sehemu ile ile katika Mungu. Mstari wa 5. Kisha anaelezea, nukuu, ametufanya tuwe wahudumu wa agano jipya, si wa andiko, bali wa roho.

Kwa maana andiko huu, lakini roho hutoa uzima. Mstari wa 6. Huu ndio utofautishaji wake wa kwanza wa agano la Musa na jipya. La kwanza linaainishwa kama la andiko, matakwa ya sheria yanayofupishwa na Amri Kumi.

Agano la Musa huu kwa sababu Waisraeli hawakuweza kutimiza matakwa yake. Kwa upande mwingine, agano jipya lina sifa ya roho, herufi kubwa S, si herufi, na husababisha uzima, si kifo. Morgan na Peterson wanafafanua tofauti hizi.

Nukuu, herufi na roho basi zinawakilisha maagano mawili tofauti yenye maelezo, mahitaji, na matokeo tofauti. Barua ya sheria huu. Inawaua wasiotii, kama Paulo alivyojifunza kwa uchungu, Warumi 7:10, na 11.

Roho hutoa uzima katika kuzaliwa upya katika wakati huu na katika ufufuo wa uzima katika wakati ujao. Nukuu ya karibu kutoka Morgan na Peterson, *The Glory of God, and Paul, Texts, Themes, and Theology*, InterVarsity, 2022, ukurasa wa 104. Mwandishi wa Waebrania pia anaunganisha agano na kuzaliwa upya.

Sura ya 8 ya Waebrania kwa kiasi kikubwa ina nukuu ya kifungu cha agano jipya cha Yereimia, Yereimia 31:31 hadi 34. Mwandishi ananukuu Yereimia 31, 31, ambapo Mungu anasema atafanya agano jipya, Waebrania 8:8. Ingawa Waebrania haitaji waziwazi kuzaliwa upya, inadokeza hivyo kwa maneno haya, nukuu, Nitaweka sheria zangu katika nia zao na kuziandika mioyoni mwao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu.

Na kila mtu hatamfundisha raia mwenzake na kila mtu ndugu yake au dada yake akisema, Mjue Bwana, kwa maana wote watanijua, kuanzia mdogo wao hadi mkubwa wao, mistari ya 10 na 11 ya Waebrania 8. FF Bruce anatafsiri, ananukuu, kupandikizwa kwa sheria ya Mungu mioyoni mwao kunamaanisha zaidi ya kuikumbuka. Maneno ya Yereimia yanamaanisha kupokea moyo mpya na watu. Kilichohitajika ni asili mpya, moyo uliowekwa huru kutoka utumwani mwa dhambi, moyo ambao si tu ulijua na kupenda mapenzi ya Mungu kwa hiari lakini pia ulikuwa na nguvu ya kuyafanya.

Agano jipya lilikuwa jipya kwa sababu lingeweza kutoa moyo huu mpya. FF Bruce, *Epistles to the Hebrews*, New International Commentary on the New Testament, kurasa 172 na 173. Wito.

Paulo anaunganisha wito na agano katika kifungu tulichokijadili hapo awali chini ya uchaguzi. Nukuu, kuhusu injili, wao, Wayahudi, ni maadui kwa faida ya Mataifa. Lakini kuhusu uchaguzi, wanapendwa kwa sababu ya mababu, kwa kuwa karama na wito wa neema wa Mungu havibadiliki.

Warumi 11:28, 29. Katika kifungu cha mwisho, Paulo anatuambia kwa nini ana uhakika kwamba Mungu hajamalizana na Waisraeli wa kabila moja. Mungu haachi karama na wito wake wa neema.

Hazibadiliki. Shriner hutusaidia kuelewa ujumbe wa Paulo. Nukuu, kama kawaida katika Paulo, linganisha 8:28 , 30, 9:12, wito, kleisis , inaashiria wito mzuri wa Mungu wa wokovu, na hapa inaakisi wito wa Ibrahimu na Israeli.

Neno lisiloweza kubadilika ni neno la kisheria. Linganisha 2 Wakorintho 7:10, linaloonyesha asili isiyoweza kuvunjika ya karama na wito wa Mungu. Funga nukuu, Tom Shriner, Warumi Commentary, ukurasa wa 626.

Mara tu kabla ya andiko hili, akizungumzia mustakabali wa taifa la Israeli, Paulo anaandika, Mkombozi atakuja kutoka Sayuni. Ataondoa uasi kutoka kwa Yakobo. Na hili litakuwa agano langu nao nitakapoondoa dhambi zao.

Warumi 11:26 na 27, Septuagint, akinukuu Isaya 59, 20 na 21. Agano linalorejelewa hapa ni agano jipya. Na kwa hivyo, kwa kifupi, Paulo anaunganisha agano jipya linaloondoa dhambi na wito wa Mungu kwa Israeli.

Katika mwandishi kwa Waebrania, ni matumizi kamili ya kitendo tendi pekee yanayoitwa; kwa kweli, hayapatikani mahali pengine popote katika nyaraka. Kulingana na Paul Ellingworth, *The Epistle to the Hebrews* , New International Greek Testament, ufafanuzi, ukurasa wa 462. Katika mwandishi kwa Waebrania, ni matumizi kamili ya tendi tendi tu ya kitenzi kilichoitwa, anaunganisha wazo la wito na agano jipya katika Kristo.

Katika Waebrania 9:15, dhabihu yake mwenyewe ni bora kuliko dhabihu za wanyama za Agano la Kale, kwani damu yake, tofauti na yao, nukuu, ilipata ukombozi wa milele. Mstari wa 12. Zaidi ya hayo, upatanisho wake hutakasa dhamiri za waumini mbele za Mungu, na kuwawezesha kumtumikia.

Waebrania 9:13 na 14. Hii inaweka msingi wa mstari wa 15, unaonukuu. Kwa hivyo, yeye ndiye mpatanishi wa agano jipya, ili wale walioitwa wapokee ahadi ya urithi wa milele, kwa sababu kifo kimetokea kwa ajili ya ukombozi kutoka kwa makosa yaliyofanywa chini ya agano la kwanza. Funga nukuu.

Kristo ndiye mpatanishi pekee wa agano jipya, na upatanisho wake pekee huleta urithi wa milele kwa waumini. Maneno ambayo mstari huu unaishia nayo yanashangaza sana. Nukuu, nikinukuu tena, *Wokovu Uliotimizwa na Mwana* , ukurasa wa 530.

Kwa bahati mbaya, si mara zote hutambua nukuu zangu mwenyewe. Labda ninazeeka, sina uhakika. Ilikuwa Kristo, mpatanishi wa agano jipya, aliyetoa kafara

watakatifu waliokombolewa wa Agano la Kale, nukuu, kutokana na makosa yaliyofanywa chini ya agano la kwanza.

Funga nukuu ndani ya nukuu, Waebrania 9:15. Hii ina maana kwamba dhabihu ya upatanisho ya Kristo haiwaokoi tu wote wanaomfuata na kumwamini kama Bwana na Mwokozi, lakini pia inawaokoa wote waliomtangulia na kuamini injili iliyowasilishwa kupitia dhabihu. Ni nani anayefaidika na dhabihu hii kubwa ya Kristo? Kristo, mpatanishi wa agano jipya. Alikufa kwa ajili ya wenye dhambi, nukuu, ili wale walioitwa waweze kupokea ahadi ya urithi wa milele.

Mstari wa 15, wale ambao Mungu huwaita kwake kwa ufanisi katika wokovu hupokea faida za kazi kubwa ya Kristo, hukombolewa, na kuwa warithi wa Mungu. Hivyo, katika angalau sehemu mbili, waandishi wa Agano Jipya walizungumzia wito wa Mungu katika muktadha wa agano jipya. Uongofu.

Agano Jipya linachanganya kila moja ya mafundisho haya matatu, uongofu, toba, na imani, na agano jipya. Kumbuka, uongofu ni mfupi kwa ajili ya toba na imani, ambazo zote ni sehemu ya tendo moja la kugeuka, toba kugeuka kutoka dhambini, na imani kumgeukia Kristo kama anavyowasilishwa katika injili. Kuelekea mwisho wa andiko maarufu la Agano Jipya la Paulo, analinganisha mioyo migumu ya Waisraeli ambao Musa aliwahudumia mioyo iliyofunikwa ya Wayahudi wenzake ambao hawajamwamini Kristo.

2 Wakorintho 3:13 hadi 15. Kwa bahati nzuri, Kristo aliondoa nukuu hii ya pazia, lakini hata leo, kila Musa isomwapo, pazia hufunika mioyo yao. Lakini kila mtu amgeukiapo Bwana, pazia huondolewa.

2 Wakorintho 3:15 na 16. Kumgeukia Bwana hapa kunamaanisha uongofu, kama Paul Barnett anavyoonyesha. *Waraka wa Pili kwa Wakorintho*, New International Commentary in the New Testament, ukurasa wa 199, ikimnukuu Barnett.

Lakini Paulo anamaanisha nini kwa kugeuka? Kifungu halisi, mgeukieni Bwana, hutokea mara nyingi katika Agano la Kale. Kwa mfano, Kumbukumbu la Torati 4:30. Wakorintho wa Pili 24:19 na 39. Isaya 19:22. Hiyo ilikuwa Kumbukumbu la Torati 4:30. 2 Mambo ya Nyakati 24:19 na 39.

Mstari wa 9, Isaya 19:22. Kumgeukia Bwana hutokea mara nyingi katika Agano la Kale ili kuonyesha kurudi kwa Israeli kwa toba kwa Mungu wake. Ndani ya Agano Jipya, hii na misemo kama hiyo iliashiria uongofu wa Kikristo, kumgeukia Bwana Yesu. 1 Wathesalonike 1:9. Matendo 9:35. Matendo 11:21. 14:15. 15:19. 26:20. 1 Petro 2:25. Linganisha Wagalatia 4:9. Mara moja zaidi.

1 Wathesalonike 1:9. Haya yote yanatoka katika Matendo 9:35. 11:21. 14:15. 15:19. 26:20. 1 Petro 2:25. Linganisha Wagalatia 4:9. Mgeukieni Bwana, Barnek anasema,

hapa inamaanisha kuongoka kwa Bwana Yesu Kristo. Watu wanapomgeukia Kristo, kama anavyotolewa katika injili, wanakuwa waumini wa agano jipya. Luka pia anaunganisha agano jipya na toba ya kiinjili.

Petro anatangaza kwamba Yesu ndiye nabii ambaye Musa alitabiri angekuja. Matendo 3:21-24. Petro anatangaza utii wa msikilizaji wake kwa agano jipya la Ibrahimu. Nukuu, ninyi ni wana wa manabii na wa agano ambalo Mungu alifanya na baba zenu, akimwambia Ibrahimu, na katika uzao wako jamaa zote za dunia zitabarikiwa.

Mstari wa 25. Baada ya Yesu kufa msalabani kwa ajili ya dhambi zetu, nukuu Mungu alimfufua mtumishi wake na kumtuma kwanza ili awabariki kwa kuwageuza kila mmoja wenu kutoka katika njia zake mbaya. Mstari wa 26.

Kwa hivyo Petro anawaweka wasikilizaji wake katika muktadha wa agano na kisha anawaita watubu ili waweze kupokea baraka ambazo Mungu aliahidi kwa Ibrahimu. Paulo anadai kwamba imani katika Kristo inatimiza agano la Ibrahimu, na kuwaletea waumini baraka. Nukuu, Kristo alitukomboza kutoka katika laana ya sheria kwa kuwa laana kwa ajili yetu.

Wagalatia 3:13. Kusudi la Mungu katika upatanisho wa Kristo lilikuwa nini? Nukuu, kusudi lilikuwa kwamba baraka ya Ibrahimu iwafikie Mataifa kwa njia ya Kristo Yesu ili tuweze kupokea roho iliyoahidiwa kwa njia ya imani. Wagalatia 3:14. Angalia kwamba watu wanapata ahadi ya Ibrahimu kupitia imani. Mwandishi wa Waebrania pia anaunganisha agano na imani.

Tofauti na makuhani wa Kilawi, ambao walishikilia nyadhifa zao kwa sababu ya nasaba, Kristo aliteuliwa kuwa kuhani kwa kiapo cha Mungu. Wewe ni kuhani milele. Waebrania 7:21. Akinukuu Zaburi 110:4. Mwandishi anaelezea umuhimu wa historia ya ukombozi ya Mungu kufanya hivyo.

Nukuu, kwa sababu ya kiapo hiki, Yesu pia amekuwa dhamana ya agano lililo bora zaidi. Waebrania 7:22. Makuhani wa Lawi walikuwa wengi kwa sababu mmoja alipokufa, mwingine alichukua nafasi yake. Ukuhani wa Kristo ni bora kwa sababu kama yule aliyesulubiwa na kufufuka, anashikilia ukuhani wake milele.

Mstari wa 24. Kisha mwandishi anatumia ukweli huu katika injili. Kwa hivyo, anaweza kuwaokoa kabisa, ninanukuu kutoka kwa mwandishi hadi Waebrania, wale wanaomjia Mungu kupitia kwake kwani yeye huishi kila wakati ili kuwaombea.

Mstari wa 25. Kwa hivyo, tunaona kwamba historia ya ukombozi inapoendelea, agano jipya la Ibrahimu linaunganishwa na wongofu na vipengele vyake, toba, na imani. Kuhesabiwa haki.

Usuli wa Agano la Kale wa kuhesabiwa haki ni wa kuvutia. Mungu alipoingia katika agano na Ibrahimu, aliamini neno la Mungu na akahesabiwa haki. Nukuu, Abram u alimwamini Bwana na akamhesabia haki.

Mwanzo 15:6. Linganisha nukuu zake katika Warumi 4:3, Wagalatia 3:6, Yakobo 3:26. Warumi 4:3, Wagalatia 3:6, Yakobo 3:26. Baada ya sherehe ya kukata agano, maneno hayo yako wazi. Nukuu, siku hiyo, Bwana alifanya agano na Ibrahimu. Mwanzo 15:18. Jibu la swali la Katekisimu Fupi la Westminster nambari 33, kuhesabiwa haki ni nini, ni, nukuu, kuhesabiwa haki ni tendo la neema ya bure ya Mungu ambapo anatusamehe dhambi zetu zote na kutukubali kama wenye haki machoni pake tu kwa ajili ya haki ya Kristo iliyohesabiwa kwetu na kupokelewa kwa imani pekee.

Funga nukuu. Yaani, kuhesabiwa haki kunahusisha kuhesabiwa haki na kutokuhesabiwa dhambi. Ahadi ya mwisho ya utabiri wa agano jipya la Yere mia ni, nukuu, Nitasamehe uovu wao na sitakumbuka dhambi yao tena.

Yere mia 31:34. Linganisha Waebrania 8:12 na 10:17. Katika Meza ya Bwana, Yesu alithibitisha agano jipya ambalo Yere mia alikuwa ametabiri. Nukuu, kisha akachukua kikombe, na baada ya kushukuru, akawapa, akasema, Nyweni nyote katika hiki; kwa maana hii ndiyo damu yangu ya agano, imwagikayo kwa ajili ya wengi kwa ondoleo la dhambi. Mathayo 26:26 na 27.

Kwa hivyo Yesu anajumuisha msamaha katika agano jipya. Paulo anaunganisha kuhesabiwa haki katika agano jipya anapounganisha huduma yake na hiyo anapolinganisha huduma ya agano jipya na ile ya agano la kale. Nukuu, kwani ikiwa huduma iliyoleta hukumu ilikuwa na utukufu, huduma iletayo haki inafurika kwa utukufu zaidi.

2 Wakorintho 3:9. Hukumu na haki zina maana za kiuchunguzi hapa kwa sababu Paulo anazilinganisha kama Harris anavyoelezea. Maelezo ya Harris kuhusu 2 Wakorintho. Dika iosune , haki, hapa ni neno la kimahusiano badala ya kimaadili linaloashiria msimamo sahihi mbele za Mungu, uliotolewa na Mungu, kama ilivyo katika Warumi 1:17, 3:21, 22, 10:3, Wafilipi 3:9. Haki, neno la Kigiriki dika iosune linamaanisha haki ya kiuchunguzi au kisheria katika kifungu hiki, 2 Wakorintho 3:9, pamoja na, kwa mfano, Warumi 1:17, Warumi 3:21, 22, Warumi 10:3, Wafilipi 3:9. Hali, yaani, ya kuwa katika haki mbele ya mahakama ya mbinguni.

Idhini ya Mungu, si hukumu yake, iko juu ya wale walio katika Kristo. Funga nukuu. Kwa mara nyingine tena, maandiko yanaunganisha agano jipya na kuhesabiwa haki.

Ni vivyo hivyo mwandishi kwa Waebrania anapounganisha agano jipya na ahadi ya Mungu. Nitawasamehe makosa yao, wala sitazikumbuka tena dhambi zao. Waebrania 8:12. Kuasili, kama mada zingine za kiolojia, kuasili kunaonekana pamoja na agano.

Wafuasi wa dini ya Kiyahudi walikuwa wamemshtaki Paulo kwa kufundisha mafundisho ya uongo kwa kukataa sheria ya Musa. Paulo alijibu kwa kusisitiza mwendelezo kati ya maagano ya Ibrahimu na mapya. Nukuu, Hoja yangu ni hii, alisema, sheria, ambayo ilikuja miaka 430 baadaye, haibatilishi agano lililoanzishwa na Mungu hapo awali na hivyo kufuta ahadi.

Kwa maana, kama urithi unategemea sheria, haitegemei tena ahadi; lakini Mungu kwa neema alimpa Ibrahimu kwa njia ya ahadi. Wagalatia 3:17 na 18.

Waumini wa Kiyahudi hukosea wanapoiona sheria kama agano kuu la Mungu. Siyo hivyo. Ni chini ya agano la Ibrahimu ambalo katika Kristo limekuwa agano jipya.

Paulo anatafsiri ahadi ya Mungu kwa uzao wa Ibrahimu kwa njia mbili. Kwanza, uzao ni Kristo. Nukuu, Sasa ahadi zilinenwa kwa Ibrahimu na kwa uzao wake.

Hasemi, na kwa wazao, kana kwamba anamaanisha wengi, bali anamaanisha mmoja, na kwa uzao wako, ambaye ni Kristo. Wagalatia 3:16. Pili, kuelekea mwisho wa kifungu, Paulo anafundisha kwamba waumini wote katika Kristo wanapaswa pia kuhesabiwa kama uzao wa Ibrahimu. Kama ninyi ni wa Kristo, basi ninyi ni uzao wa Ibrahimu, warithi sawasawa na ahadi.

Mstari wa 29. Kati ya maelezo ya Paulo ya kibinafsi na ya pamoja kuhusu uzao wa Ibrahimu, anasema agano jipya limepita agano la Musa na kwamba, kwa hivyo, waumini, nukuu, wote ni wana wa Mungu katika Kristo Yesu. Mstari wa 26.

Hapa, Paulo anaunganisha agano na imani katika Kristo. Utakaso. Agano zote mbili zinazungumzia utakaso katika muktadha wa agano.

Baada ya kumtokea Ibrahimu hapo awali, Mungu alifanya hivyo tena na kusema, Mimi ni Mungu Mwenyezi. Ishi mbele zangu na uwe mkamilifu. Nitaweka agano langu kati yangu na wewe, nami nitakuzidisha sana.

Mwanzo 17. Moja na mbili. Kwa hivyo Mungu alithibitisha agano alilofanya na Ibrahimu, nukuu, kuwa Mungu wake na Mungu wa uzao wake baada yake.

Mstari wa saba. Sherehe ya Mwanzo 15 iliweka wazi kwamba agano hilo lilikuwa na asili ya ubinafsi. Hapa, tunajifunza pia kwamba lilikuwa la pande mbili.

Kwa maana baada ya neema ya Mungu kumdai Ibrahimu kwa ajili yake mwenyewe, Mungu alimtarajia aishi kwa ajili yake katika utakatifu. Agano hilo ni la kichocheo. Ibrahimu amelala wakati Mungu anapotembea kati ya vipande vya mnyama katika Mwanzo 15 na kukata, kukata agano kihalisi, na kuanzisha agano.

Lakini baada ya hapo, Ibrahimu anadai maisha yake. Anawajibika. Agano hilo ni la kichocheo katika asili yake, lakini lina pande mbili katika utekelezaji wake.

Pande zote mbili zina majukumu, ikiwa ni pamoja na Ibrahimu na wazao wake. Ibrahimu alipokuwa tayari kumtoa Isaka, Mungu alizuia mkono wake na kumwambia, Ibrahimu, Ibrahimu, usimnyooshee kijana mkono wala usimtendee chochote, kwa maana sasa najua ya kuwa unamcha Mungu, kwa kuwa hukuninyima mwanao wa pekee. Mwanzo 22:11 na 12.

Agano hilo ni la pande mbili, na Ibrahimu lazima ampende, amche, na amtii Mungu siku zake zote. Mungu alimpiga Zekaria bubu kwa kutoamini kwamba Mungu angempa yeye na Elizabeti mtoto wa kiume. Mtoto alipozaliwa, mama yake alisema jina lake lingekuwa Yohana, na kwa mshangao wa kila mtu, Zekaria alikubali.

Mungu alimwezesha kusema, na mara moja akasifu Mungu, ambaye amenukuu, amewatembelea na kuwapa watu wake ukombozi. Luka 169. Kuzaliwa kwa Yohana Mbatizaji, mtangulizi wa Masihi Yesu, kulikuwa sababu ya furaha.

Zekaria alimsifu Mungu kwa kukumbuka agano la Ibrahimu. Mistari ya 70 hadi 73. Aliongeza kuwa kusudi la uingiliaji kati wa neema ya Mungu lilikuwa kwamba watu wake, nukuu, wangemtumikia bila woga katika utakatifu na haki mbele zake siku zao zote.

Mistari ya 74 na 75 ya Luka sura ya 1. Tena, agano na utakaso vimeunganishwa. Tunaona jambo lile lile katika Meza ya Bwana. Paulo aliwasimulia Wakorintho jinsi Yesu alivyoanzisha karamu hiyo na kuongeza maneno ya kurekebisha.

Paulo aliwakemea kwa kukiuka kipimo cha usawa cha muungano na Kristo, muungano na waumini wengine. Matajiri walikuwa wakila karamu huku maskini waliokuwa mezani pamoja nao wakiwa hawana chakula cha kutosha katika mlo wa ushirika ambapo Meza ya Bwana iliadhimishwa. Matokeo yake, Mungu alikuwa akiwaadhibu matajiri kwa magonjwa, magonjwa, na hata kifo kwa ajili ya dhambi zao.

1 Wakorintho 11:30. Paulo anawaagiza Wakorintho kujichunguza na kushiriki chakula cha jioni kwa imani. Mistari wa 27 hadi 29. Chakula cha jioni ni mojawapo ya vyombo vya Mungu vya utakaso, na ikiwa Wakorintho watatii marekebicho ya Paulo, wataepushwa na hukumu za Mungu za kidunia.

Uhifadhi. Paulo ananukuu maneno ya Yesu. Kikombe hiki ni agano jipya katika damu yangu.

1 Wakorintho 11:29. Kisha Paulo anasimulia jinsi Mungu alivyowatembelea waumini wengi wa Korintho kwa hukumu za kidunia kwa ajili ya matusi yao mezani pa Bwana. Mistari wa 30. Kwa kushangaza, maneno ya Paulo ya hukumu yanawahakikishia

Wakorintho waliopotoka kwamba Mungu atawaweka salama hata kama atawaletea adhabu hizo za kidunia.

Nukuu, kama tungejihukumu wenyewe ipasavyo, tusingehukumiwa. Lakini tukihukumiwa na Bwana, tunarudiwa ili tusije tukahukumiwa pamoja na ulimwengu. Mistari ya 31, 32.

Katika andiko hili jipya la agano, basi, Paulo anathibitisha ulinzi wa Mungu kwa watakatifu wake. Vifungu vya onyo vya Waebrania 5 vinajulikana sana. Vifungu vikali vya uhifadhi havijulikani sana katika Waebrania 6:17 na 20, na Waebrania 7:23 na 25.

Katika andiko la mwisho, mwandishi anathibitisha kwamba Yesu, kuhani wetu mkuu, ndiye dhamana ya agano lililo bora zaidi. Mstari wa 22. Katika muktadha huu, mwandishi anathibitisha ufufuo wa Yesu na matokeo yake kwa ukuhani wake na usalama wa watu wa Mungu.

Nukuu, kwa sababu anakaa milele, ana ukuhani wake wa milele. Kwa hivyo, anaweza kuwaoko kabisa wale wanaomjia Mungu kupitia kwake, kwani aliishi siku zote ili kuwaombea. Mistari ya 24 hadi 25.

Kipengele kimoja cha agano jipya na bora zaidi ni tamko la Mungu kwamba Yesu atawahifadhi watu wake kwa ajili ya wokovu wa mwisho. Waebrania inasifu dhabihu ya Kristo yenye fahari na ufanisi na usalama unaotokana na matokeo ya watu wake. Kwa maana kwa toleo moja, amewakamilisha milele wale wanaotakaswa.

Waebrania 10:15. Kisha, mwandishi ananukuu kifungu cha agano jipya cha Yeremia. Nukuu, hili ndilo agano nitakalofanya nao baada ya siku zile, Bwana asema.

Nitaweka sheria zangu mioyoni mwao na kuziandika akilini mwao, wala sitazikumbuka tena dhambi zao na matendo yao maovu. Mstari wa 16 na 17. Mara mbili kwa kifupi, Waebrania inatangaza uhifadhi.

Kwa maana Kristo amewakamilisha watu wake milele. Mstari wa 15. Na anaahidi kwamba hatakumbuka dhambi zao kamwe.

Funga nukuu. Agano jipya linajumuisha usalama wa milele. Mwishowe, uzima wa milele na utukufu.

Katika kuanzishwa kwake kwa Meza ya Bwana, Yesu, baada ya kukiita kikombe damu yangu ya agano, Mathayo 26:28 alisema, nukuu, lakini nawaambia, Sitakunywa kamwe matunda haya ya mzabibu tangu sasa hata siku ile nitakapoyanywa mapya pamoja nanyi katika ufalme wa Baba yangu. Mstari wa 29. Hapa, baada ya kuzungumzia agano jipya, Yesu anaonyesha wokovu wa mwisho kama kushiriki divai na watu wake katika ufalme wa Baba yake.

Katika toleo la Paulo la kuanzishwa kwa Meza ya Bwana, Yesu anakiita kikombe agano jipya katika damu yangu. 1 Wakorintho 11:25. Kisha anaongeza maelezo ya mwisho wa dunia.

Nukuu, kwa maana kila mlapo mkate huu na kukinywea kikombe hiki, mnatangaza mauti ya Bwana hata ajapo. Mstari wa 26. Hapa, maandiko yanaunganisha agano jipya na kurudi kwa Yesu, ambayo maandiko yanafundisha huanzisha wokovu wa mwisho.

Waebrania pia huunganisha agano jipya na uzima wa milele. Baada ya kusifu damu ya Kristo iliyohakikisha ukombozi wa milele, katika mstari wa 12, mwandishi anatangaza kwamba yeye ndiye mpatanishi wa agano jipya ili wale walioitwa waweze kupokea ahadi ya urithi wa milele. Mwishoni mwa sura hiyo hiyo, Waebrania inadai kwamba Kristo atatokea mara ya pili.

Hiyo ingekuwa sura ya tisa ya Waebrania. Sio kubeba dhambi bali kuleta wokovu kwa wale wanaomngojea, mstari wa 28. Mathayo, Paulo, na Waebrania kwa hivyo wanaunganisha agano jipya na ufalme wa mwisho wa Mungu, kurudi kwa Yesu, na wokovu atakaouleta.

Picha hizi zinaingiliana na uzima wa milele na utukufu. Kwa hivyo tumechunguza muunganisho kati ya vipengele kumi vya wokovu na mada tatu muhimu za kibiblia-theolojia. Matokeo yake, tunaona jinsi uchaguzi, muungano, kuzaliwa upya, wito, uongofu, kuhesabiwa haki, kufanywa mwana, utakaso, uhifadhi, na uzima wa milele na utukufu vinavyovuka mada hizi.

Wokovu na ulio tayari na ambao bado. Wokovu na ufalme wa Mungu. Wokovu na agano.

Haya yote yanaashiria utegemezi na mshikamano wa mafundisho ya kibiblia, iwe yanatazamwa kwa misingi ya mafundisho tofauti na ya kimfumo, ambayo tulifanya kwanza, au nafasi yake katika theolojia ya kibiblia, ambayo tumekamilisha hivi punde katika mihadhara hii ya mwisho. Inaonekana kuwa muhimu kufupisha wokovu na mada za kitheolojia, zile za matumizi ya wokovu, kwa msaada wa chati. Tumechunguza vipengele kumi vya wokovu, kifafanuzi na kitheolojia.

Muungano na Kristo, kuchaguliwa, wito, kuzaliwa upya, uongofu, kuhesabiwa haki, kufanywa wana, utakaso, uvumilivu, na uzima wa milele na utakaso, utukufu. Wanatheolojia walitofautisha mpango wa Baba wa wokovu kabla ya uchaguzi wa uumbaji, utimilifu wa Mwana wa wokovu katika kifo na ufufuo Wake katika karne ya kwanza, na matumizi ya Roho Mtakatifu ya wokovu, muungano na Kristo, na kila kitu kingine kuanzia wito hadi kuwasilisha utukufu katika orodha hapo juu, na utimilifu wa wokovu katika ufufuo katika dunia mpya, ikiwa ni pamoja na uzima wa milele na

utukufu ujao. Hapa kuna chati inayofupisha hitimisho letu kuhusu matumizi ya wokovu.

Uchaguzi haupo kwenye chati kwa sababu si sehemu ya hiyo. Ni sehemu ya mpango wa Mungu wa wokovu. Utukufu uko kwenye chati kwa sababu katika... Ndiyo, utukufu uko kwenye chati kwa sababu katika kipengele chake tayari, ni sehemu ya matumizi ya wokovu.

Utukufu katika kipengele chake, nitauita, kipengele chake cha mwisho wa dunia, bado haujawekwa kwenye chati, kwa hivyo haupo hapa. Tuna orodha ya vipengele. Hitaji, kama nilivyosema, tulipofanyia kazi matumizi ya mafundisho ya wokovu, tuliona, nilisema, kila moja ya haya linaeleweka vyema dhidi ya hitaji lake.

Hapa kuna orodha ya mahitaji. Hapa kuna maelezo mafupi ya kila kipengele cha wokovu kinachotumika na andiko moja muhimu linalofundisha fundisho hilo mahususi. Muungano na Kristo.

Hitaji lilikuwa kujitenga na Kristo, kama ilivyo katika Waefeso 2. Maelezo ni kwamba Mungu hutuunganisha na Kristo kiroho, hivyo faida zake za kuokoa huwa zetu. Maandiko, Waefeso 1, 3 hadi 14. Wito si wito wa injili wa nje tu ambao unapaswa kwenda kwa kila mtu, bali wito wa ndani wenye ufanisi unaoenda kwa wale ambao Mungu anawatumia.

Hitaji la wito ni uziwi, hitaji la kusikia. Wenye dhambi hawana masikio ya kusikia au macho ya kuona mambo ya Mungu. Mungu anawawezesha kusikia kupitia wito wake wa ndani, wito wake wenye ufanisi, unaofanya kazi kupitia wito wa injili wa nje.

2 Timotheo 1:9 ni andiko zuri kwa hilo. Ufufuo. Hitaji lilikuwa kifo cha kiroho.

Tulikuwa wafu kwa sababu ya makosa na dhambi zetu, na Mungu kwa neema alitufanya hai pamoja na Kristo. Waefeso 2:1 hadi 5 ni mahali pazuri pa kuonyesha hilo. Kuchanganya hitaji la kifo na kuhuisha, ufufuo, ambao ni kuzaliwa upya.

Uongofu ni kipengele kingine cha matumizi ya wokovu unaohusisha toba na imani. Uongofu, hitaji ni kupotea. Tulikuwa kama kondoo wa Isaya 53.

Sisi sote tu kama kondoo waliopotea. Kila mmoja wetu anaenda zake. Tumepotea.

Mungu anatugeza kutoka dhambini hadi kwa Kristo. Anatubadilisha. Tunatubu na tunaamini kadri Mungu anavyotupa neema inayotuwezesha kufanya hivyo.

Matendo 20:21 inachanganya toba na imani. Kuhesabiwa haki. Hitaji lilikuwa hukumu.

Tukiwa wavunja sheria, tulisimama chini ya laana ya sheria, tishio la adhabu ya sheria. Mungu anatumangaza kuwa wenye haki kwa sababu Kristo alifanyika laana kwa ajili yetu msalabani mwake. Mungu anatumangaza kuwa wenye haki.

Waefeso 2:15, 16 ni mahali pazuri pa kuonyesha hilo. Kuasili. Hitaji lilikuwa utumwa, utumwa wa dhambi, na kanuni za msingi za ulimwengu, ambazo zinaweza kuwa ulimwengu wa mapepo ulio nyuma ya Uyahudi ulioasi na upagani wa Mataifa.

Utumwa, utumwa wa dhambi na nafsi. Maandiko, Wagalatia 3:26, Mungu huwachukua wote wanaomwamini Kristo. Utakaso.

Hitaji lilikuwa uchafu. Tulikuwa wenye ukoma wa kiroho ukitaka. Mungu anatumfanya watakatifu.

Alituhamisha kutoka katika ulimwengu wa dhambi hadi utakatifu, akitufanya watakatifu wake katika utakaso wa awali, akitupa roho yake, na kufanya kazi ndani yetu katika utakaso unaoendelea. Hatimaye, atathibitisha pamoja nasi katika utukufu wa mwisho. Waefeso 5:25 hadi 27 inatukuza kazi ya Kristo, ambaye alijitoa kwa upendo kwa ajili ya kanisa lake ili kulisafisha, kulisafisha.

Naye ataiwasilisha kwake kama bibi arusi mtakatifu asiye na doa, mrembo, na mtakatifu. Uhifadhi. Mungu anawalinda watu wake waliookolewa.

Hitaji letu ni kutokuwa mwaminifu. Kama wimbo unavyosema, tukiachwa peke yetu, tuna mwelekeo wa kutangatanga. Lakini Mungu anatuweka katika uaminifu wake.

Anatuweka tukiokolewa hadi mwisho. Warumi 8:28 hadi 39 ni kifungu bora zaidi kwa sababu hakijaendelezwa tu katika mistari hiyo, bali mada yake ni uhifadhi. Utukufu katika kipengele chake ambacho tayari kimetimizwa, na ambacho kimetimizwa.

Utukufu ni kinyume cha aibu. Mungu huondoa aibu ya watu wake na kuwapa utukufu sasa katika Kristo. Cha kushangaza, ingawa tunafikiri kwa usahihi kuhusu utukufu kama ambao bado haujafika, Mtakatifu Wakorintho 3:18 anasema, Mungu anatumbadilisha sasa kwa neema kupitia imani kutoka utukufu hadi utukufu.

Jibu letu ni lipi kwa mambo haya? Kwanza, nataka kwenda kwenye ibada. Hakika, tunapaswa kumsifu Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu. Sasa, katika jaribio la sifa ya milele katika dunia mpya katika miili yetu iliyofufuliwa, Mungu ni mwema.

Yeye ni mwenye rehema kwa watu wake. Tunampenda kwa sababu yeye alitupenda kwanza. Kwa hivyo, tunataka kumtii kwa mioyo yetu yote.

Tunataka kushiriki injili na wale walio karibu nasi tunapojitahidi kwa maombi kuwapenda. Na Mungu anapowapa fursa, shiriki nao habari njema ili waokolewe. Maneno yangu ya mwisho kutoka kwa mihadhara hii lazima yawe haya.

Soli Deo Gloria. Utukufu uwe kwa Mungu pekee. Amina.

Huyu ni Dkt. Robert Peterson katika mafundisho yake kuhusu Wokovu. Huu ni kipindi cha 23, Wokovu na Mada za Kitheolojia, Wokovu na Agano, na Matumizi ya Wokovu, Chati ya Muhtasari.